

ECOMORFIE.

Men noemt eco-morfen soorten die ieder aangepast zijn aan een eigen niche. Ecomorf komt van het Grieks “Oikos” of “Ecos” (= tehuis) zoals in ecologie en “Morfe” (= vorm). Ecomorfen zijn dus letterlijk vormen die aangepast zijn aan een bepaald tehuis. De bioloog E. Williams gebruikte deze term voor het beschrijven van de ethologie van habitat specialisten. De 46 boombewonende hagedissensoorten op de 4 eilanden van de Grote Antillen. Cuba, Hispaniola, Jamaica en Puerto Rico hebben niet alleen hun eigen *Anolis* soorten, maar deze soorten vormen gemeenschappen waar binnen iedere soort haar eigen niche bezit aan dewelke zij goed zijn aangepast. Kleine soorten met korte poten leven op dunne takken en twijgen. De grotere soorten leven ofwel op de dikkere takken van de boomkruinen, sommige op de stam zelf en andere op de bodem of op lage struiken. Ecomorfen zijn dus habitat specialisten en E. Williams kon de 46 soorten van deze eilanden praktisch in 6 ecomorfe groepen onderbrengen, onafhankelijk van het eiland van origine. De gelijkheid van *Anolis* soorten die op verschillende eilanden maar in dezelfde niche leven is inderdaad verbluffend. Men zou hierbij spontaan denken dat iedere ecomorf zijn eigen voorouders gehad heeft die zich over de eilanden verspreid hebben, maar het blijkt eerder een merkwaardig proces van convergentie of vormgelijkenis te zijn bij de soorten die dezelfde niche bewonen want genetisch onderzoek van het DNA bij deze *Anolis* soorten wijst eerder op verwantschap tussen *Anolis* soorten die een verschillende niche bewonen. Zo is bvb. de erfelijk dichtst verwante soort van de stam en kroon bewonende *Anolis*-ecomorf niet deze uit dezelfde niche op de andere eilanden maar wel een in een andere niche levende *Anolis* soort. Bvb. op Puerto Rico is het de stam en bodem ecomorf die met de stam en kroon ecomorf dichtst verwant is. Op Jamaica is de ecomorf op stam en kroon het meest verwant met een grote uitsluitend boomkruin bewonende ecomorf, op Cuba is de grotere kroon bewonende ecomorf dan weer het meest verwant met de kleine op twijgen levende ecomorf. Wij staan hier dus voor gevallen van convergentie bij ecomorfen met verschillende origine d.w.z. verschillende wegen om hetzelfde evolutionair resultaat te bereiken.

Naar P. Harvey en L. Partridge in Nature 9 april 1998.

Het is niet onwaarschijnlijk dat vele zogenaamde geografische variëteiten of endemen als ecomorfen aangepast aan een bepaalde niche kunnen aanzien worden. Het ware ook interessant om te weten of bij de insecten hetzelfde convergentieverschijnsel zich voordoet zoals bij ecomorfen die eenzelfde niche bewonen maar geen nauwe verwanten zijn. Bij *Nymphalidae* en *Pieridae* en bij de coleoptera *Scarabaeidae* en *Carabidae* is het niet moeilijk om dergelijke convergenties terug te vinden.